

A Ő k k a r a

Hayâtlı, kayalı, hakka dayalı derĒi

œ ÂŒık Œenlik œ Tacettin ŒimŒek œ YaŒar Özden œ Kadir Kœse
œ Leyla Yıldırım (Leylican) œ Mehmet PektaŒ œ Cahit Can œ Hœlyya Tozlu
œ Halit Yıldırım œ Fatih Kandemir œ M. Nihat Malkoœ œ Ali Kemal YiĒit œ
Salman KapanoĒlu œ Yasin Œen œ Ramazan DemirtaŒ œ Dursun YeŒil
œ Zekeriya œakabey œ Mehmet BaŒ œ Osman Gazi Turaœ

49. Sayı Mart 2022

❖ Âşık Şenlik

Sicilleme

Ey yanşak düşün sözünü seni müşkül hal eylerem
 Gurudur nutku nefesin elfazını lal eylerem
 Min tümenlik fiyatını endirir bir pul eylerem
 Cenk gurur imtihan olur ezim galmagal eylerem
 El içinde itkin salar meskenini çöl eylerem
 Kâfdar küskü sinirrisen gışdarını şil eylerem
 Ormanda meşe samsarı çingilde çakal eylerem
 Ters pelenk yapılı gaban ağzı bağlı mal eylerem
 Geh atar sahrayı düze geh nahırda kal eylerem
 Geh deyer torbakeş deve geh galtaban fil eylerem
 Gatar hayvan zümresine har himara döl eylerem
 Cismine vurur palana endemini çul eylerem
 Bend eder tavlahanaya yem suyunu bol eylerem
 Boynuna tahar yuları çalbadara gul eylerem
 Enter maymun şebek zozo çarpanını zil eylerem
 Eri ölmüş avrat kimi döydürerem dizderine
 Bekâr goca garı kimi melül goyar dul eylerem

Mademki dilin lal imiş ne için alıfsan sazı
 Derununde dere eyleyif düşünüş deseydin sözü
 Özünü bilmez bed asıl cismime salıfsan közü
 Ustasına tan edenin akıbet kör olur gözü
 Ham tay gibi çifte atıp dumana gatardın tozu
 Ala garga kör yapalak berrena keçel kerkezi
 Cisilyetin fitnekârdır neslin gallaş gendin cazı
 Mecliste zenne sayarlar sen teki nanecif gızı
 Açma hicab perdesini likap altta sakla yüzü
 Olupsan cilveli kadın başına dolasan bezi
 Sufatın guzey tülküsu cesaretin aran gazı
 Hozannarda sıçan eşif tozahta süresen izi
 Ne çaposan ne de zağar ne gırıhsan ne de tazı
 Baharda tüyün dökülür onuçün sevmersen yazı
 Gasaphanada çoh olar galbi mel'un salahana
 Seni gatar o tayfaya nafaganı yal eylerem

İdraki noksan kem hayal elfazın yetmez imlâya
 Fani dünya ehdcından yoksul hizmet eder baya
 Beş yüz min yıldız cem olsa baş endirir bir tek aya
 Meh iken hacelet çeker şemsi de görende ziya
 Perli peykân tergi töhmet oh kimi enifdi yaya
 Tohunuf delse cismini ecep halin varar neye
 Sana sükût durmah yarar elfazın varıfdir zaya
 Zifaf olmuş kedi kimi bağırır düşme vay yaya
 Beli gırh şahmar kimi indi sallam hakipaya
 Bir hoyrat gurbağa denli sende yohdu abır hayâ
 Ona gene tü deyende atılıyer düşer çaya
 Veranada napek baykuş mağallahda yersiz goya
 Uçursam on gün gedersen çingillara deye deye
 Baharda tüyün tökende benzersin bir gırğih taya
 Akrap olsan esma ohur döndererem tosbağaya
 Gül Şenlik'in bu töhmeti dohunsa dağı eritir
 Zebun kestenkele kimi süysününü gil eylerem

A ş k k a r a

Hayâlî Kayalî Hakka Dayalî Dergi

Yapımcı ❖ *Tayyib Almaca* **Yönetmen** ❖ *Mehmet Pektaş*

Set Amiri ❖ *Halit Yıldırım* **Afiş** ❖ *Mustafa Mortaş*

Muhabbet Adresi: *Onikişubat Belediyesi Kültür Müdürlüğü Kahramanmaraş*

0535 391 92 50 Dükkan *www.acikakara.com* e-mektup: *acikakaradergi@gmail.com*

49. Sayı Mart 2022 ISSN-0106417 (edergi)

• Tacettin Şimşek

Körling Seyircisi

Oğlum Safa Muhsin, Yakutiye Gençlik Spor körling takımının kaptanı. Onunla nasıl gurur duyuyorum, anlatamam. Maçlarını seyrederken heyecandan kalbim duracak. Hele taş atma sırası oğluma gelince çıldırıyorum. Onun her maçta gemisini kurtaran kaptan olması çok hoşuma gidiyor.

Takımın hiçbir antrenmanını kaçırmıyorum. Onlar nerede, ben orada... Salon soğuk. Buz kesiyorum ama mutluyum. Antrenmanlara katılma konusunda antrenörümüz Sadık Hoca'dan aşağı kalmıyorum.

Takım için marş bile besteledim:

Çıkar sahayı inletir
Yakutiye Gençlik Spor
Zafer marşları dinletir
Yakutiye Gençlik Spor

Taşı yerinde zıplatır
Yüreğimizi hoplatır
Rakiplere nal toplatır
Yakutiye Gençlik Spor

Haydi her zaman ileri
Dönmek yok bu yoldan geri
Körlingin şehzadeleri
Yakutiye Gençlik Spor

Takımlar buz pistine çıkınca ben hop oturup hop kalkıyorum. İfade bir uyarıyorlar, "Sakin olun!" diye.

Haklılar. Körlingin seyircisi de tenis seyircisi gibi. Atış başarılıysa, takım sayı aldıysa alkış kıyamet. Sonra herkes sus pus. Ben nasıl sakın olurum? Futbol seyircisiyim ben yahu! Böyle katı kurallara nasıl uyarım?

Körling, Orta Çağ'da İskoçya'da icat edilmiş ilginç bir spor. Adamlar satrancı, bowlingi, bilardo-yu alıp harmanlamış, ortaya acayip bir spor çıkarmışlar. Oyunun amacı, granitten yapılmış 19,96 kg'lık yassı taşı buz üzerinde kaydırarak 42 metre ötedeki ev denin hedefin merkezinde durdurmak. Kolay değil. Denge istiyor, dayanıklılık istiyor. -6 derece sıcaklıkta iki üç saat kalmak gerekiyor.

Takımlar dörder oyuncudan oluşuyor. Her takımın atması gereken sekiz taş var. Yani her

oyuncu iki taş atıyor. Bir A takımı atıyor taşı, bir B takımı... Rakibin taşı evdeyse sen o taşı vurup evden çıkarmaya çalışıyorsun. En son kimin taşı evde merkeze en yakın durumdaysa sayıyı o alıyor. Merkeze yakın kaç taşın varsa o kadar sayı...

Kendi içinde gerilimli olabilir ama dışarıdan bakınca çok dingin bir spor gibi görünüyor. Herhâlde buna bağlı olarak seyirciden de dingin (Ne demekse?) olması isteniyor.

Ama ben, ben dingin olamam, arkadaş!

Oğlum, taşın başına geçtiğinde,
"Hadi aslan oğlum, diye bağırıyorum, göreyim seni!"

Kolumdan tutup çekiştiriyorlar.

"Lütfen oturun," diyor görevliler. "Salondan çıkarmak zorunda kalacağız yoksa."

Tamam da, elimde mi? İçim kaynıyor yahu! Kurtlu adamın biriyim ben! Kurtlarım vıcır vıcır...

Zor da olsa kendimi dizginleyip oturuyorum. Taş buzun üstünde kayarken ben de oturduğum koltuktan kayıp yere düşüyorum. Oğlumun arkadaşları taşın önünü süpürürken ben de yerleri süpürüyorum. Kıvraniyorum ama ses çıkaramıyorum. Salondan atılacağım yoksa.

Turnuvarın son maçındayız. Yedi maç yüzümüzün akıyla kazandık. Sadece yarı final maçını kaybettik. Bu maç alırsak üçüncü olup bronz madalya alacağız. Büyük başarı.

Maç başlıyor. Aman Allah'ım! Beni tutabilene aşk olsun! Oturup sakın sakın maç seyretmem ne mümkün!

Federasyon başkanıyla birlikte seyrediyoruz maçı. Ben ayaktayım. İfade bir uyarıyor beni:

"Otur, hocam," diyor.

Otuz saniye oturup tekrar kalkıyorum. Bağırıyorum, çağırıyorum.

Görevliler uyarıyor.

Federasyon başkanı araya girip beni kurtarıyor.

Ama böyle olmaz ki!

Bir ara,

"Kalbinin durumu nasıl?" diyor. "Kriz mriiz geçirirsin, Allah korusun!"

"Yok yok, başkanım," diyorum. "Baktırdım, fena değil."

"Bu gidişle olacak." diyor.

Başlangıçta gülümseyerek uyarıyordu. Gitgide üslubu ciddileşiyor.

“Yapma,” diyor. “Bak, atarlar seni salondan. Ben de engel olamam.”

“Affedersin, başkanım,” diyor, yanına oturuyorum ama ne fayda!

Az sonra tekrar ayağa fırlıyorum.

“Hep böyle heyecanlı mısındır?” diye soruyor.

“Evet,” diyorum, “ille de futbol maçlarında. Her maçta futbolculardan iki kat fazla yorulduğumu söyleyebilirim.”

“Kalbin nasıl dayanıyor ki?” diyor.

“Bilmem,” diyorum. Bu tempoya alıştı herhâlde. Ben onu gerilim hattında eğittim.

“Yine de bu kadar heyecan fazla,” diyor.

“Başkanım,” diyorum, “bakar mısın, o taş atan çocuk benim oğlum.”

“Tamam ama...”

Bir sonraki uyarısından sonra,

“Başkanım, sana bir şey söyleyeyim mi,” diyorum, “böyle büyük heyecanlar yaşayacağımı bilseydim çocuk yapmazdım, hatta evlenmezdim.”

Gülüyor.

Maç devam ediyor.

Durum 7-6. Yenik durumdayız.

Onuncu ve sonuncu oyun. Onlar alırsa maç bitecek, biz bir sayı alırsak maçı uzatmaya götüreceğiz. İki sayı alırsak üçüncüyüz.

Sondan bir önceki taşı atıyor oğlum. Taş evin merkezine yakın bir yerde duruyor. Ben yerimde zıplamaya devam ediyorum.

Onların kaptanı taşı atıyor, taş gidip bizim taşın yanına mevzileniyor. Bizim taş merkeze daha yakın. Şu anda bir sayımız garanti. Yani oyun uzatmaya gidiyor.

Son taş sırası bizde!

Oğlum taşın başına geçiyor. Sol ayağını çentiğe dayayıp sağ dizinin üstüne çöküyor. Önce taş kaldırıp sağ eliyle taşın altını siliyor. Sol elindeki süpürgeyi sol tarafına uzatıyor. Bir iki yaylanıp buzun üstüne yapışıyor, kayarak ilerliyor, topu tam hog çizgisinin üzerinde ileriye fırlatıyor.

Say ki ben de o taşla birlikte yerimden fırlıyorum. Taşla birlikte kayıyorum, kayıyorum. Taş, eve yaklaşırken bir yay çiziyor, evin merkezine yöneliyor, önceki taşı yalayıp geçiyor ve tam evin merkezine demir atıyor. İki sayı!

Allah'ım! Bu bir rüya! Maçı 8-7 kazanıyoruz.

Gırtlığımı yırtıyorum:

“Helal be! Aslanım benim! İşte budur! Yaş! Var ol!”

Bu çocuk bir dahi! Babasına çekmiş diyemiyorum. Çünkü babasını iyi tanırım. Hiçbir sporda başarısı görülmemiştir. Bir Dede Korkut duası dökülüyor dilimden:

“Babanın yüzünü ağarttın! Yüzün ak olsun, oğul!”

Salonda ıslık ve alkış tufanı...

Federasyon başkanı,

“Çok iyi,” diyor. “Bu atışı millî oyuncular bile zor yapar.”

Göğsüm kabarıyor.

Başkana teşekkür ediyorum.

“Yakında millî olur bu çocuk,” diyor. “Ama kusura bakma, senden körling seyircisi olmaz.”

“Biliyorum, başkanım,” diyorum. “Ne de olsa futbol seyircisiyim ben.”

Oğlum ve arkadaşlarını kutlamak için tribünden aşağı iniyorum.

❖ Yaşar Özden

Çıksınlar

Canımız vatana feda diyenler
Temeline taş koysunlar görelim
Bırak vermesinler gören gözünü
Bir damlacık yaş koysunlar görelim

Milletimi sürü sanıp güdenler
Helal haram ayırmadan yutanlar
Riyaya rüzgârdan hızlı gidenler
Gerçeklere baş koysunlar görelim

Yaşar Özden sezilmeli bu yanlar
Sezenler gerçeği gerçekçe anlar
Mazlumu ezmeyi hüner sayanlar
Zalimlere iş koysunlar görelim.

❖ Kadir Köse

Zincirleme Fırsatçılar

Otuz yıl önce doğdular
Zincirleme fırsatçılar
Yıllardır bizi sağdılar
Zincirleme fırsatçılar

Piyasaya ilk girdiler
Malı ucuza verdiler
Sonra TEKEL'i kurdular
Zincirleme fırsatçılar

Köşe bucağı tuttular
Bakkaldan ucuz sattılar
Küçük esnafı yuttular
Zincirleme fırsatçılar

Sözde rekâbet ederler
Fiyatta birlik güderler
Piyasaya hükmederler
Zincirleme fırsatçılar

Halkın nabzını tutarlar
Ona göre mal satarlar
Virüsten daha beterler
Zincirleme fırsatçılar

Güya fiyat indirirler
İndirmezler bindirirler
Bizi böyle kandırırlar
Zincirleme fırsatçılar

Bunlar paraya taparlar
Harama dahi saparlar
Kâr için stok yaparlar
Zincirleme fırsatçılar

Köse der ki sözün özü
Mahkûm etti bunlar bizi
Hakk doyursun gözünüzü
Zincirleme fırsatçılar.

❖ Leyla Yıldırım (Leylican)

Cabbar Usta

Tembel adın köyde ayyuka çıktı
Boş durma çalışmak hak Cabbar Usta
El âlem önüne gökdelen dikti
Bir yere bir çivi çak Cabbar Usta!

Akıllı aklınla yermişsin beni
Okumuşsun cahal görmüşsün beni
Kendi huylarınla karmışsın beni
Ele gelir yanın yok Cabbar Usta

Elin tokaç gibi ayağın palet
Gözde gözlük koltuğunda sandalet
Okumak kimseye vermez asalet
Sanki olacaksın dük Cabbar Usta

Kadınım ne mutlu meziyetim var
Sorumluluk bilen vaziyetim var
Ne acizim ne de acziyetim var
Bu cümle önemli ak Cabbar Usta!

Tarlaya yulafla ekerim seni
Tırmığı takınca çekerim seni
Bir güreş tutuşsak yıkarım seni
Kaçma er meydanı çık Cabbar Usta

Hak için hak sözden hiç geri kalmam
Fütursuz sözünü üstüme almam
Dik durmak şiarım şekilsiz olmam
Dönde gılığına bak Cabbar Usta

Teknede un ile kararım seni
Sonra oklavaya sararım seni
Hatırına bakmam kırarım seni
Bir başın sırtına yük Cabbar Usta

İdrakın çok zayıf ancak anlarsın
Yüzüne geleni yağmur sayarsın
Ula bilemedim sen ne ayarsın?
Sen gibi dünyada tek Cabbar Usta!

❖ Mehmet Pektaş

Putin Esas Duruşta

Akıl hastanesinin tüm doktorları başhekimin odasında önemli bir toplantı hâlindeydi. Toplantının en hararetli yerinde oda kapısı büyük bir gürültüyle açılınca içeridekiler neye uğradıklarını şaşırıyorlardı. Başlar önce kapıyı tekmeyle açıp paldır küldür içeri dalan hasta bakıcı Cemal'e ardından ne olup bittiğini anlamak istercesine birbirlerine çevrildi. Başhekim, Cemal'i fırçalamak için elini masaya vurup öfkeyle ayağa kalkarken Cemal, hastanenin eniğinden cücüğüne kim varsa verip veriştirmeye başladı. Yüzü kırmızıdan mora doğru renk değiştiren Başhekim, dilinin ucuna kadar gelen sözleri yutmak zorunda kaldı. Birkaç defa yutkunduktan sonra gözleri, bayan doktorlara kayınca soğuk soğuk terledi.

"Bak Cemal oğlum, ayıptır..." diyerek lafı alttan almaya çalıştı.

Barut fıçısına dönen Cemal kitabı ortasından okuyordu:

"Hay senin gibi Başhekim'in ben..." diye elini havaya kaldırmıştı ki Başhekim hemen koşup Cemal'in ağzını kapattı, diğer elini de boynuna atıp onu koltuğa doğru çekti. Şaşkın şaşkın bakınan doktorlara ise:

"Toplantıya başka bir gün devam ederiz. Gidebilirsiniz." demek zorunda kaldı. Doktorlar odayı terk ederken Cemal, boşluğunu bulup:

"Başlarım ha böyle işe!" diyerek Başhekim'in elinden kurtuldu, üstündeki önlüğü çıkarıp yere çarptı:

"İstifa edeyrum! Alın hastanenuzu..."

Başhekim, Cemal'i tekrar yakalayıp güçlkle misafir koltuğuna oturttu. Kendisi de makam koltuğuna oturmak yerine onun yanına oturdu. Yıllardır gecesini gündüzüne katıp hastanenin her işine koşan bu adamın neden bu kadar sinirlendiğini anlamaya çalışıyordu. Cemal, hastanenin her şeyi demektir. Yeri gelir çamaşırcı, yeri gelir buluşkan; yeri gelir güvenlikçi, teknisyen; yeri gelir hasta bakıcı, hemşire, hatta doktor, başhekim... Bu hastaneyi onsuz düşünmek mümkün değildi. Yıllık izne ayrıldığında hastanedeki her iş aksar, koridorlarda benzer cümleler yankılanmaya başladılar:

"Bana hemen Cemal'i bağlayın."

"En iyisi Cemal abiye sormak."

"Cemal'e bir soralım."

"Cemal, nerede olduğunu biliyordur."

"Cemal'i aradınız mı?"

"Cemal de tam izne ayrılacak zamanı buldu."

Telefonların yetersiz kaldığı durumlarda başhekimin makam arabası Cemal'i almak için gönderilirdi. Cemal, problem her neyse çözer makam arabasıyla evine dönüp iznine devam ederdi. Tabii kaç gün devam edebilirse... Çünkü telefonlardan ve gel gitlerden bunalan Cemal, "Ula izin deyken daha çok yorulayrum!" diyor, her seferinde iznini yarıda kesip hastaneye dönüyordu.

Hastane için bu kadar önemli bir adamın istifasını en son isteyen kişi olan Başhekim, Cemal'e bir bardak su verdi. Kendi eliyle, Cemal'in gömleğinin üstten iki düğmesini çözdü. Ona masanın üzerindeki kolonyadan ikram etti. Cemal biraz olsun yatışmıştı. Başhekim, sesinin en yumuşak tonuyla konuştu:

"Ha şöyle hele biraz sakinleş oğlum."

Cemal, kolonyayla ovuşturduğu ellerini, yanaklarına götürüp küçük şaplaklar vurduktan sonra Başhekim'in üstüne abanarak masanın üzerindeki şeyi aldı. Elini tekrar kolonyalayıp bağrına sürdü. Bir taraftan gömleğinin yakasını sallayıp içeriyi havalandırırken bir taraftan da göğsüne doğru hafif hafif üflüyordu.

"Dayanamayrum artık başhekimim. Dayanamayrum da!" diye söylendi.

Başhekim, elini Cemal'in omzuna koydu:

"N'oldu oğlum? Anlat da bir çözüm bulalım."

Cemal:

"Ha bu deliler beni delirtecek!"

Başhekim, Cemal'in konuşma kıvamına geldiğini anlayınca yerinden kalkıp koltuğuna oturdu.

"Oğlum, hepimiz bunların arasında kala kala az çok delirdik. İstersen sana biraz izin yazalım. Memleketini özlemişsindir. Yayıları falan bir dolaş gel."

Cemal'in tersliği üstündeydi:

"İstemez." dedi.

Başhekim:

"Başka bir isteğin varsa söyle onu yapalım." dedi.

Cemal, yayıldığı koltukta biraz toparlandı:

“Ben bu Trump’ı geri isteyrum. Onu bağa geru getirebilir misun?”

Başhekim, beklemediği bu istek karşısında şaşkıncıydı:

“Hayda! Şu kendini Amerikan başkanı sanan deliyi diyorsun... Doğan Alp miydi neydi adı?”

Cemal:

“Ta kendisi... Onu geri isteyrum.”

Başhekim, gözlüklerini çıkardı. Ellerini masanın üzerinde birleştirip öne doğru eğildi:

“Oğlum Cemal, bu adamı göndermek için aylarca başımın etini yemedim mi sen benim? Akli dengesi yerinde raporu verip onu hastaneden yollamak için kırk takla attım. Doktorları bu konuda razı edene kadar akla kararı seçtim. Beni bakanlığa kadar şikâyet ettiler. Bugün bile Trump gittiyse bu kadar deli neden hâlâ hastanemizde yatıyor. Bunların tamamını taburcu etmemiz lazım diyenler oldu.”

Cemal:

“Uy en akıllileri yine Trump idi da! Bunları zapt eden de oyumuş meğer. Haçan gitti, kalanlar daha da azitti.”

Başhekim, alttan almaya devam etti:

“Azıttılarsa hap veririz, iğne vururuz sakinleştiririz oğlum.”

Cemal yeniden parladı:

“Başhekim’um ben ne deyrum sen ne deysun da! Bunlara hap top iğne fayda etmay. Hele bu Putin denen kot kafaliya kutuyla verdim sakinleştiriciyi bana misun demedi.”

Başhekim, gözlerinin önünden hastaları geçirip Cemal’in bahsettiği kişiyi hatırlamaya çalıştı:

“Şu kendini Putin sanan, soğuk suratlı şey... Neydi adı?”

Cemal:

“Adi batsun! Veli Demir...”

Başhekim:

“Hah Veli Demir... Nasıl durumu?”

Cemal:

“Sen beni nerenle dinleysun Başhekim’um? Meğer bu ot yiyeyin uşağı Putin, Trump’tan korkmuş. O gittikten sonra millette huzur koymadı. Ona saldır, buna saldır, yok gazinizi keserum, yok bomba atarım, yok nükleer silah kullanırım, füze atarım...”

Başhekim:

“O kadar deli bir Putin delisiyle başa çıkamıyor mu? Gazı nasıl kesecekmiş, bombayı nereden

bulup atacakmış?”

Cemal:

“Kopili uşağı kalorifer peteklerini kapatayı da! Kaç defa o kapattı, ben açtım, o kapattı, ben açtım, o kapattı, ben açtım.”

Başhekim, kendince bir çözüm sunmaya çalışıyordu.

“Sen de kapat bakalım ne yapacak?”

Cemal:

“Kapattım Başhekim’um.”

Başhekim:

“Ne yaptı?”

Cemal:

“Açmadı, ağzuna ettiğimün uşağı!”

Başhekim, önüne çektiği kâğıda Cemal’in söylediklerini not alıyordu:

“O kaloriferi kapatınca diğer deliler, ne yapıyor? Petekleri açmaya çalışmıyorlar mı?”

Cemal:

“Ha onlara o kadar anlattım, buradan açacaksınız diye. Kimse açmaya çalışmayı. İçerisi iyice soğuyunca hepsi de yatağın içerisine girip titreşmeye başlayı.”

Başhekim:

“Bomba dediği ne peki?”

Cemal:

“Ne olacak büyük abdest. Koğuşun ortasına...”

Başhekim, Cemal’in cümlesini tamamlamasına izin vermedi:

“Tamam tamam. Ya nükleer silah?”

Cemal:

“Bunda öyle bir mabad var ki Başhekim’um nasıl söyleyim sağa? Bir salayi, bekle ki koku çıksın. Ander, kaybana kalası!”

Başhekim:

“Tamam, Cemal anlaşıldı. Bu delilerin içerisinde hiç mi akli başında adam yok.”

Cemal:

“Akli başında adamin akıl hastanesüne ne işi var da!”

Başhekim:

“Yahu lafin gelişi öyle dedim.” dedi ve gözlerini pencereye çevirip düşünmeye başladı.

Cemal:

“Bu Trump’ı geru getirmekten başka çare yok.”

Başhekim:

“Cemal saçmalama, nereden bulup getireceğiz adamı?”

Cemal:

“O zaman bu Putin’e akli dengesi yerinde raporu verelum gitsun da!”

Başhekim, bu fikri de beğenmedi:

“Yahu ben Trump’a sağlam raporu verdiğime pişmanım, sen Putin’i de taburcu edelim diyorsun. Başka bir çare düşünmeliyiz.” Bu sırada Başhekim’in aklına bir fikir geldi:

“Hah buldum. Hastalardan birini Trump yapalım. Putin bunun üzerine biraz sakinleşir.”

Cemal elini havaya kaldırdı:

“Kimse Trump’ın yerini tutamaz. O tam zır deliydi.”

Başhekim, yeniden düşünceye daldı:

“Kendini Biden sanan biri var diyordun...”

Cemal:

“Var ama bir şeye gerek değil. Herkese arkanizda ben varım, Putin size bir şey yapamaz diye gaz veriy sonra da Putin’in yanına gidip saldır şunlara diye ona gaz veriy.”

Başhekim:

“Macron, Boris, Olaf?”

Cemal:

“Uy onlar daha kendi donlarını toplayamayınca da!”

Başhekim:

“Kim Jong-un ne durumda?”

Cemal:

“Şimdilik sakin! Ama Putin’i gördükçe o da yakında ayağa kalkar.”

Başhekim:

“Şu kendini Çin Devlet Başkanı sanan nasıl?”

Cemal:

“Nasi olacak? Putin’in arkasını sıvazlay da!”

Başhekim:

“Suriyelilerde problem var mı?”

Cemal:

“Şükür onlar sakin. İyice yerleştiler ha buraya.”

Başhekim, başını ellerinin arasına aldı. “Ne yapmalı, ne yapmalı?” diye birkaç kez kendi kendine söylendi. Yerinden kalkıp odanın içerisinde adımlamaya başladı. Bir taraftan da sesli sesli düşünüyordu:

“Onların korkacağı bir şey... Korkacağı, çekineceği, saygı duyacağı... Özellikle de şu Putin’in hakkından gelecek...”

Aradan epeyce bir zaman geçtikten sonra Başhekim:

“Buldum!” diye bağırdı. Cemal, bile bu sesle yerinden sıçradı:

“Ne buldun Başhekim’um?”

Başhekim, gayet kendinden emin:

“Putin’i hizaya getirecek çareyi buldum. Yarın sabah odamda hazır ol.”

Ertesi sabah Cemal, elinde bir pano ve çekiçle koridorda belirdi. Baş dimdik havada, göğsü ise yukarıdaydı. İki adım atıyor, sağına dönüyor, iki adım daha atıyor sola dönüyordu. Onun bu yürüyüşünü görenlerden biri muziplik olsun diye telefonundan mehter marşı açtı. Cemal’in adımları gerçekten de mehter yürüyüşünü andırıyordu. Hastanedeki diğer çalışanlar meraklı gözlerle onu izliyorlardı. Cemal, sert adımlarla gürültüden yıkılan koğuşun kapısından içeri girdi. Onun girişiyi birlikte içerideki ses bir anda kesiliverdi. Hastane çalışanları içeri girdiklerinde, Putin en önde selama durmuş, deliler de arkasında tek sıra halinde dizilmişti. Kimseden çıt çıkmıyordu. Doktorlardan birisi hemen Putin’e yaklaştı ve ona yüksek sesle:

“Beni rahatta dinle asker!” diye bağırdı.

Putin, sağ kolunu indirip doktora döndü. Eli yüzü bembeyazdı. Doktora kaş göz işaretiyle karşıyı gösteriyordu. Doktor bir şey anlamamıştı.

“Hayırdır, bu halin nedir Putin? Ne kaş göz ediyorsun” diye sordu.

Putin eliyle sus işareti yaparak doktorun kulağına eğildi.

“Aman doktor duvardaki tabloyu görmüyor musun?”

Doktor duvara baktı. Duvarda eli kılıcının kabzasında bir Osmanlı paşasının resmi vardı.

“Gördüm, ne olmuş?”

“Tanımadın mı?”

“Kimi?”

“Paşayı!”

Doktor bir daha dönüp resme baktı. Yüksek sesle tablonun altındaki yazıyı okumaya başladı.

“Baltacı Meh...”

Sözünü tamamlamadan Putin doktorun ağzını kapatıp kulağına sessizce ama öfkeyle mırıldandı:

“Yahu napıyorsun? Baltacı Mehmet Paşa diye yüksek sesle konuşulur mu? Prut’ta Katerina sayesinde elinden zor kurtardık. Şimdi bir öğrenirse benim burada olduğumu bu defa anamdan doğduğuma pişman eder!”

❖ Cahit Can

Köy Eski Köy Değil

Size haberim var kabristan ehli!
Köy, eski köy değil; değişti artık.
Esince acayip şehirin yeli
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Şehirli oldular hısım akraba
Hanelerde yalnız bir ana, baba
Herkesin altında sıfır araba
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Ne sürü kalmıştır ne de bir çoban
Kalmadı maalesef tandırı yakan
Yumurta, marketten; ekmek, fırından
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Tereyağı, peynir, tahıl satılmaz
Araba olmadan adım atılmaz
Dizi bitmeyince gece yatılmaz
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Kerpiçler söküldü betondan duvar
Tırpan ile çayır biçenler mi var?
Meralar bomboştur, kalmadı davar
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Tezeğin yerine kömür kuruldu
Tarla hepten küstü, çayır darıldı
Millet yata yata artık yoruldu
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Mezralar virane, yaylalar öksüz
Kağnıya, tahtaya koşulmaz öküz
Tarla ekilirdi erkenden her güz
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Tarihe karıştı düğün ve dernek
Ne bir tosun kaldı ne de bir inek
Eskiden at, şimdi araba binek
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Ne sıcak tutardı şal pantol, ceket
Yerini takkeye bıraktı kasket
Bakkallar kapandı, açıldı market
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Kışın halı, kilim; baharda cecim
Dokunurdu hatta bazen de sicim
Maaşa bağlandı köylerde geçim
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Traktör kovunca kara sabanı
Çoraklaştı artık tarla tabanı
Emekli etmişiz en son çobanı
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Şu avarelikten insanlar sarhoş
Gügümler, küzeler boş kaldılar boş
Musluktan su içmek daha da bir hoş
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Köyümüz bir idi, yaylamız ayrı
Yıllardır yaylaya çıkılmaz gayrı
Kimsenin kimseye dokunmaz hayrı
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Dövene binerdik, harman sürerdik
Kışın kar yağardı, baca küserdik
Ahabplar toplanır arfana yerdik
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Ne eğiş kalmıştır ne urva kabı
Giyer ar etmezdik yırtık esvabı
Eksik olmazdı hiç sıra kebabı
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Ne bahçe, bostan ne tarla, tapan
Tarlaya küsmüştür her kara saban
Merekte asılı duruyor tırpan
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Tavuklar kümeste gıdaklamıyor
Sokaklar parkedir, olmuyor çamur
Tekneler boş kaldı, yoğrulmaz hamur
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Yük yük odun gelir, yakardık kışın
Başkaydı lezzeti ekmeğin, aşın
Mesuttuk doğrusu yokluğa karşın
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Yokluğu yaşadık, ne günler gördük
Sobada ekmeği kavurur yerdik
Yine de Rabb'ime çok şükür derdik
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Çarkını tersinden çevirdi felek
Bu fena gidişe dayanmaz yürek
Ne eğlence kaldı ne düğün, dernek
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Değirmene gider alırdık nöbet
Buğday dolu çuval on-on beş adet
Gece sabaha dek bir yıllık un et
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Kurudu suları akıyor dere
Çoğu kilitlidir kapı pencere
Emaye olmuştur isli tencere
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Ne bir yavukluyla buluşma kaldı
İşmarın yerini çetleşme aldı
Yavuklu meramı mesajla saldı
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Sönmüş kovan gibi oldu haneler
Bitti sanma sen, daha neler neler
Ne tosun böğürür ne kuzu meler
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Ne mutlu sizlere ey kabir ehli
Her şey değişmiştir sizler gideli
Size komşu oldu çoğu ahali
Köy, eski köy değil; değişti artık.

Ne çalı derdi ne güdene, geven
Kaderine terktir onca değirmen
Ahvalimiz budur, istersen beğen
Köy, eski köy değil; değişti artık.

❖ Hülya Tozlu

Kolonyalı Su

Sibel'ime

Otobüsün ön koltuğunda oturmuş, düz görünen yolda pike yapar gibi ilerliyordum. Kollarımı açmış konacak yer arar gibiydim. Aşınmış asfalt yolun bir yanı çam ormanı diğer yanı uçurumdu. Uçurumun dibinde yeni malalanmış çimento gibi duran ırmak görülüyordu. Çam ormanı ise yaşı geçmiş bir erkeğin başı gibi kel keldi. Çıgıllıklarını duyamadığım sığırcıkların kaçışlarını ayırımsıyordum. Yokuş aşağı viraj alan şoförün teri sırtına geçmişti.

Aldığı her virajla pusarmış asfaltın sıcaklığını yüzümde duyumsuyordum. Yan sırada oturan iki erkek gömlek yakalarına asılmış göğüslerini üflüyorlardı. Yaşlı olanın elinde iri taneli kehribar tespah vardı. Her puflamanın arasında ağırdan çekelediği bir boncukla beraber “fesuphanallah” çekiyordu. Arada bir de arka koltuklardan bebek ağlaması duyuluyordu. Ardından koridorda beliren otobüs muavini elinde su şişesiyle dolanıyordu. Sıcaktan mı, stresten mi bilinmez boğazımda bir gıcık başlandı. Kesik öksürüklerim de kel yapraklı çam dallarına ayak uydurmuştu. Fren aralarında dikiz aynasından göz atan kaptanımız solunda asılı duran beyaz telefonla arkadaki muavini çağırdı. Muavinin gömlek düğmeleri yan beline kadar açıldı. Kaptan onu önce düğmelerini kapatması için uyardı. Ardından da bir bardak suya bir kaç damla kolonya damlatıp getirmesini tembihledi. Bir eliyle düğmelerini kapatmaya çabalayan muavin öbür eliyle de bagaj kenarlarına tutunarak geri gitti. Az sonra da elinde beyaz plastik bardakla döndü. Kaptan, dikiz aynasından bakarak beni işaret etti. Muavin bardağı elime uzattığında da laf attı. Bu kolonyalı suyu içtiğimde öksürüğüm ‘şıp’ diye kesilecekti. Böyle bir emrivaki karşısında ters yüz oldumsa da şoför milletine terso gitmenin bir anlamı yoktu. Bir kadeh içki ikram etmiş gibi düşünebilirdim. Ne de olsa yetmiş iki can onun ellerindeydik. Memnun olmuş gibi yapıp gülümseyerek teşekkür ettim. Ben suyu yudumlarırken kaptan dikiz aynasından neredeyse heyecanla göz atıyordu. Gülümsemeye hazırdı. Soğuk suyun ıslattığı boğazım bir süre için rahatlamıştı. Kaptan kıpırdanıp gerindi. Pantolon cebinden çıkardığı beyaz bir mendille yüzünü ensesini sildi. Mendili direksiyon koluna asarken:

“Bak gördün mü? Benim bu ilacım birebirdir. Bir keresinde de yaşlı bir amcaya içirmiştim. Adamcağz öksürmekten oturamıyordu bile. Öksürdükçe beli bükülüyor, karısının ellerine sarılarak düşmemeye çalışıyordu. İçince kolonyalı suyu ‘şıp’ diye kesilmişti öksürüğü. Sahte tebessümle dinler görünmeye çalışırken sıcaklığın daha bir arttığını duyumsuyordum.

Yan sıradaki tespahli adam da katıldı kaptanın konuşmasına.

“O yaşlının şekeri vardır, tansiyonu vardır. Kim bilir kaç ilacı birden içmişti yola çıkarken... Öyle sorup etmeden alkol verilir mi? Hata etmişsin. Adam uyuşmuştur. Belki de zehirlendiği için geçmiştir öksürüğü.” Şoför beklemediği bu karşı çıkışa bozulmuştu. Alta kalmak istemiyordu. Ne de olsa ön koltuktaki ona göre sosyetik bir bayan. Sesi kısılmış gibi bir kasını kaldırarak kaptanlığını ortaya koydu. Bu münasebetsiz yolcunun havasını söndürmesine izin veremeyecekti. Genç bayana hoş görünecekti.

“Deli misin? Hiç olur mu? Öyle olsa rahatsız olurdu. Ne bileyim, kusardı belki. Hem söylerdi ilaç aldığı. Hâlbuki misler gibi uyudu. Bu gereksiz muhabbet ormana kaçmadan susturmak gerekiyordu. Birden aklıma gelmiş gibi elimi çantama attım. Fermuarlı gözünden kitabımı çıkardım. Kaldığım yeri açıp okumaya koyuldum.

Ancak şoför azimliydi. Sosyetik bayanın beğenisini görecekti ille de...

“O okuduğunuz aşk romanı mı?” deyiverdi. Kaptan anladığını göstermek istiyordu. Şaşkınlıkla tepesindeki küçük aynaya baktım. Küçük çerçeveden yansıyan koca kafasına kızgınlığımı gönderirken bakışımı hızla tuttuğum kitabın çevirdiğim kapağına yönelttim. Ben ne okuduğumun ayırında değilmişim gibi toprak renkteki kapağın üzerinde yazan “Server Tanilli, Uygurluk Tarihi” yazısını sesli yinedim. Ve yeniden sessizliğimi koruyarak kitabıma döndüm.

“Eskiden Kerime Nadir’in aşk romanları vardı. Onlar da böyle kalın olurdu da benzettim.” diyen ve zayıflayarak uzayan sesini duymazdan geldim. Belli ki cesareti kırılmıştı. Neyse ki tesise gelmiştik. “On beş dakika çay ve ihtiyaç molası” diyen sesi yeniden yükselmişti. Bu kısacık süreçte tuvalete gidip elimi yüzümü yıkamış karbonatlı acı çayla bedava zehirlenmek yerine tesisin bahçesindeki küçük havuzun yosunlu suyuna bakarak soluklanmayı yeğlemiştim. Otobüse döndüğümde yanımdaki boş koltukta bir genç kız oturuyordu. Gülerek baktı. Belli ki iyi niyetli biriydi. Daha selamlaşır selamlaşmaz elindeki bisküviden ikram etti. Modern giyimli hâline bakıp umutlanmışım. Çok geçmeden kötü koktuğunu ayırımsadım. Asla tanımlayamayacağım bir kokuydu. Sanırım kir kokuyordu. Dayanılmaz öksürüklerim yeniden başladığında şoför muavine telefon ediyordu. Sesinde gururlu bir ifade vardı. Oğlum çabuk ablana kolonyalı su getir”

• Halit Yıldırım

Ben Bu Eve Yakıştım

Efendim fi tarihinde iyi bir yağmur yağmıştı. Kuzu göbelerleri çıktığı için dağa mantar toplamaya gitmiştik. Zamanın gençleri olarak yedi sekiz kişi vardık. Köyün kuzeyindeki dağ silsilesinde bulunan çam ve meşe ağaçları ile karışık ormana dağıldık. O zamanlar kar çok yağdığı için her koyaktan sular akardı. Derelerden geçmek için bir hayli zorlanırdık. Her bir kayanın altından buz gibi sular kayardı. Ot dizde, koyun kuzu beraber dağların koynunda yayılırdı.

Hangi ağacın dibine varsak mutlaka değişik mantarlara rastlardık. Meşe mantarı ve kuzu göbeleği topladığımız için başka mantarları pek toplamıyorduk. Akşama kadar bayağı bir yol yürümüş ve bayağı bir mantar toplamıştık. Akşam olunca hep birlikte güle oynaya köyün yolunu tuttuk.

Köy meydanında Hacı Nöri isminde ufak bir bakkalımız vardı. Hacı Nöri, kısa boylu, hafif kilolu, kırmızı yüzlü, beyaz sakallı ve huysuz bir adamdı. Karşından bakıldığında çukura düşmüş izlenimi veren gözlerinin üzerindeki gür kaşları serpenek gibiydi.

Hacı Nöri bizi kapıda karşıladı. Sırayla mantarları tartıp bir kâğıda yazıyordu. Geçmiş gün hatırladığım kadarıyla mantarın kilosunu 15 kuruştan alıyordu. Tabii bu parayı bize peşin ödemiordu. Ya borcumuzdan düşüyordu ya da bu para kadar bir şeyler alıyorduk. Ben üç kilo toplamıştım. Hesabı yaptı, yazdı çizdi. Gözlüğün üzerinden bakarak:

“İrfani Ağa senin kırk kuruş borcun varmış. Onu sildim. Beş kuruşluk bir şeyler al.” dedi.

Borç namus, ödemem diyemiyorsun.

“Kalanına da püskürüt, lokum ve kırık leblebi ile fıstık ver bari.” dedim.

Tartarken elleri titriyordu. Bir gram fazla vermek için resmen öteberiye takla attırıyordu. Neyse nevaitemizi alıp evin yolunu tuttuk.

Aradan üç gün geçmişti. O akşam Fakıların köy odasına gitmeye karar verdim. Odaya girdiğimde Hasan Ağa, Sarı Mehmet, Fakıların Hacı başköşeye oturmuşlar eskilerden anlatıyorlardı. Bana da yer gösterdiler. Hacı Ağa aç olup olmadığımı sordu. Yemek yediğim için teşekkür ettim. Hoş geldin beş gittinden sonra kapı çaldı ve içeriye bizim köylerde çerçicilik yapan Çerçi Musa girdi. Ayağa kalktık yer gösterdik. Odanın sahibi Fakıların Hacı hemen bir çocuğu eve gönderdi. Az sonra elinde bir sini ile çocuk odaya girdi. Sinide

bulgur aşı, yoğurt, kuru fasulye, pekmez ve bir baş da soğan vardı. Çocuk siniyi Çerçi Musa'nın önüne koydu. Sonra da bir tas ile su testisini yanına bıraktı. Biz hep bir ağızdan afiyet olsun deyince Çerçi Musa da bize:

“Ağalar buyurun beraber olsun.” diye mukabelede bulundu.

Hasan Ağa:

“Biz az evvel yedik Musa Ağa sen devam et.” dedi.

Çerçi Musa yemeğini bitirene kadar sağdan soldan konuşmaya devam ettik. Yemek faslı bitince Çerçi Musa tabakasını çıkardı ve oradakilere halis Adıyaman tütününden sardığı cigaralarından ikram etti. Oradakilerin çoğu cigara içmezdi. Sadece ben ve Hasan Ağa birer dal cigarasını aldık.

Hasan Ağa gülererek:

“Çerçi Musa, seni görünce aklıma geçenlerde yaptığım muziplik geldi. Anlatayım mı anlatmayayım mı diye tereddüt ediyorum ama...” deyince merak ettik.

“Anlat canım sen de, şuraya vakit geçirmek için geldik.” diye ısrar ettik.

Yalnız Çerçi Musa biraz tedirgin oldu.

“Hayırdır Hasan Ağa, beni görünce aklına gelen hadisenin benimle alakası var demektir. Bir kusu- rumuz olduysa anlatıp da bizi rezil etmezsin inşallah.” dedi.

Hasan Ağa ellerini dizine vurarak:

“Seninle ilgili ama senin bu işte bir dahlin yok.” dedi ve bir yudum su içerek sözlerine devam etti.

“Geçen yine sabah erkenden mantara çıktık. Öğleden sonra ne topladıysak yeter deyip köye döndük. Yorulmuştum, karnım da acıkmıştı. Baktım bizim büyük karı ocak yakıyor. Ona:

“Kız karı, bana tereyağında bir yumurta pişir de yiyim.” dedim.

“Valla herif evde hiç yumurta yok.” demez mi?

Bakıyorum evin önünde on beş tane tavuk geziyor ama bana yumurta yok.

“Ulan kör karı bu kadar tavuk boşa mı geziyor? Nasıl yumurta yok?” diye erkekleşsem de karı yemin billah yok dedi başka bir şey demedi.

Neyse önüme yoğurt, pekmez, pendir bir şeyler getirdi. Karnımızı doyurduk. Tabii karnım doyunca yorgunluğun da verdiği rehavetle uykum geldi. Dam üstüne çıkıp biraz uzandım. Uyuşum. Bu arada senin sesine uyandım.

“İncik boncuk, defter kalem, baharat! Çerçi!!!” diye bağırıp duruyordun.

Gözümü açtım her zamanki gibi doru atına yüklediğin çerçi dolabının kapaklarını açmış çoluğa çocuğa iğne, iplik, defter, kalem kim ne isterse satıyordun. O ara gözüm ambarın üzerinde bir şeyle uğraşan bizim hanıma ilişti. Baktım oradaki eski bir bakır leğen ile uğraşıyordu. Leğenden bir şey alıp önlüğüne koydu. Sonra ambardan indi ve senin yanına vardı. Önlüğünden yumurtaları çıkarıp eline verdi. On kadar vardı sanırım. Onunla bir şeyler aldı ve eve girdi. Ben de o evdeyken kalkıp ambarın üstüne çıktım. Baktım ki o eski bakır leğenin içini samanla doldurmuş, oraya yumurtaları saklarmış. Dedim “Ulan karı sana sorarım bunları!”

Neyse malum sen bizim köye her hafta salı günü geliyorsun ya ben de bir hafta sabrettim. Takip edebildiğim kadarıyla bizim hanım her gün oraya iki yumurta saklıyordu. Gerisini çoluğa çocuğa yediriyordu. Salı günü sabah kalkar kalkmaz tekrar gözlemeye başladım. Baktım hanım o sabahki yumurtaların da ikisini zulaya koyup eve girdi. O eve girince hemen leğeni kaptığım gibi ahıra koştum. Yumurtaları oradaki bir sepetin içine saklayıp üzerini samanla örttüm. Leğenin içine de bizim camızın taze mayısından bir kürek koyup üzerini samanla iyice örttüm. Sonra kimseye görünmeden leğeni ambarın üzerindeki yerine koydum.

Öğleye doğru elime birkaç ağaç parçası, testere, keser gibi birkaç malzeme alıp damın üstüne çıktım. Güya oturak yapıyorum. O sırada senin sesin gelmeye başladı. “Çerçi, çerçi!” diye bağırıp duruyordun. Sesini duyan bizim topal karı hemen ambara koştu. Ben de mahsus sırtımı ondan yana döndüm ki benden huylanmasın. Bizim karı elini leğene bir daldırdı. Taze camız mayısı eline bulaşmış olacak ki bastı küfrü. Ben gülmekten yerlere yatıyorum. Ama bana saydırıyor. Sin, mezar bırakmadı tabii... Damdan inip ahıra gittim ve yumurtaları sakladığım sepeti alıp önüne koydum.

“Bana yumurta yok diyorsun, Çerçi Musa’ya saklıyorsun. Al yumurta öyle saklanmaz böyle saklanır.” dedim.

Bu defa başladı ağlamaya.

“Ben çoluğun çocuğun ihtiyacı için yapıyorum. Senden niye saklayım.”

Bu defa yüreğim acıdı ama yumurtaları tam görünce sevindi gitti yine ne alacaksa aldı.”

Bu işe hep beraber gülüştük. Çerçi Musa da olayın içinde olmadığına sevinmişti.

“Yahu ağalar madem mantar topluyorsunuz. Sizin buralarda kuzu göbeleği de vardır. Ben her salı geliyorum toplayıp bana getirin, ben değerince alırım.” demez mi?

Birden ciddileştik.

“Kaça alırsın kilosunu?” diye sordum.

Çerçi Musa kafasında bir hesap yaptı.

“Kilosunu sizden yirmi beş kuruşa alırım. Ben de zaten otuz beş kuruşa veriyorum. Hem de parası peşin. Kuruşları avucunuza sayarım.” der demez bizim Hasan Ağa:

“Vay şapkasının çörtenine ettiğim Gavur Nöri vay! Bizden on beş kuruşa alıyor sözüm ona, onu da borçtan düşerek güya iyilik ediyor.” diye sövdü saydı.

Tabii biz de kızmıştık. Bahar geleli ben belki otuz kilo mantar toplamıştım. Bedava gibi vermiştim o herife. Zaten yokluk yılları, para nerde?

O hafta yine mantara çıkmaya karar verdik. Pazartesi günü akşama kadar, salı günü de öğleye kadar mantar toplayıp Çerçi Musa’ya verecektik. Pazartesi ve salı günü o ekip ile beraber dağa çıktık. Şansımızdan iki gün önce de yağmur yağmıştı. Bayağı bir mantar topladık. Biz sadece kuzu göbeleği toplamıştık. Yalnız salı günü bize katılan Karaculuğun Ahmet, yemek için de mantar toplamış. Köye dönünce mantarları Çerçi Musa’ya sattıktan sonra Ahmet:

“Ben şimdi közde mantar pişireceğim. Gelin beraber yiyelim.” diye bizi davet etti.

Hep beraber kalkıp onun evine gittik. Ahmet meşe kütüklerini çattı, köz düşünce mantarları pişirmeye başladı. Közün üzerinde az da bir tuz atınca mantarlar sulana sulana pişmeye başladı. Kokusu bile adamı acıktırın mantarlardan afiyetle yiyorduk. Ben mantara pek güvenemediğimden bilmediğim mantarları yemedim. Ahmet de çok fazla yememişti. Hatta:

“Aman ha dikkat edin araya zehirli karışmış olabilir.” diye de bizi uyarıyordu. Lakin Hasan Ağa ile Sarı Mehmet “Bize bir şey olmaz” diye tıka basa yediler. Yemekten sonra sohbet, çay derken akşam da olmuştu. Artık müsaade isteyip kalktık ama bizim Hasan Ağa’nın her zamanki gibi muzipliği tuttu. Tam kapıdan çıkıyoruz geri dönüyor:

“Ehmet takkem kalmış.”

Ahmet takkeyi getiriyor, “Allaha ısmarladık” diyoruz bu defa Hasan Ağa geri dönüyor:

“Ehmet tespihim kalmış.”

Tespih geliyor bu defa:

“Tabakam kalmış, bastunum kalmış.” diyor.

Böyle iki üç derken Hasan Ağa kapının eşğine oturdu.

“Ehmet benim buradan hiç gidesim yok. Ben bu eve yakıştım sanki.” demez mi?

Hasan Ağa gençliğinde çok hovarda birisiymiş. Ahmet de onun akranı olduğu için huyunu da bil-

diğinden o da bize:

“La oğlum bu düzü elimdeki kariya göz dikmiş, kariyi elimden alacak elleham. Alın şunu götürün buradan.” demez mi?

Biz gülmekten yerlere yatıyoruz ama Hasan Ağa bu defa başladı halay çekmeye. Bir de baktım Sarı Mehmet de bir taşın üstüne çıkmış sağa sola nutuk çekiyor, ağız avrat küfredip duruyor. Şaşırdık kaldık bunların işine.

O arada Hasan Ağa:

“Ehmet ben senin karın Satı’yı değil bacın Hatçe’yi istiyom.” demez mi?

Ortalık karıştı. Araya girdik ama Hasan Ağa gülüyor, Sarı Mehmet sapır saçma konuşmaya devam ediyordu. Hasan Ağa bir ara sırt üstü kapının önüne uzandı. Eliyle yıldızları gösterip:

“Bakın la, bakın dönüyor dönüyor.” demeye başladı.

“Ne dönüyor Hasan Ağa?” diye sorduk.

“Ne dönecek dünya dönüyor.” dedi.

Sarı Mehmet de eğildi:

“Hani göster, ne tarafa dönüyor?” deyince Hasan Ağa ona bir şamar çaldı ki sormayın. Sarı Mehmet kendi etrafında bir iki tur atıp yere yığıldı. Sonra da düştüğü yerden kahkahalarla gülerken:

“Ulaa essahtan da dönüyormuş!” demez mi?

Hasan Ağa bu defa ayağa kalktı bir bana vuruyor, bir Ahmet’e vuruyordu. Eli de bir hayli ağırdı. Vurdukça gözümünden çingri çıkartıyordu. Ahmet de Hasan Ağa’nın şamarını yiyince:

“Bunları mantar çarpmış. Sıhhiye Kamil’i çağırın!” dedi, öylelikle ayıktım. Bu defa Hasan Ağa, Sarı Mehmet’in sırtına binmiş:

“Haydi küheylan yürü Sultan Hamid bizi bekliyor. Yaşasın Enver Paşa, selam sana Çakmak Paşa, selam sana Kemal Paşa!” diye haykırmaya başladı. Sarı Mehmet de at gibi kişniyordu.

Hemen Ahmet’in atına bindiğim gibi Sıhhiye Kamil’in evine gittim. Sıhhiye Kamil, askerde sıhhiye çavuşuymuş. Bayağı becerikli birisiydi. Kamil Çavuş’a durumu anlatınca o da atını eyerleyip hemen dörtnala Karaculuğun Ahmet’in evine sürdü. Hasan Ağa sırt üstü yatmış, bacak bacak üstüne atmış hâlâ:

“Ehmed ben bu eve yakıştım. Bacın Hatçe’yi almadan şuradan şuraya gitmem” diye bağıırıyordu.

Kamil Çavuş, çamur, yoğurt bir şeyler özedi Hasan Ağa’ya ve Sarı Mehmet’e zorla içirdik. Bir müddet sonra ikisi de istifra etti. Sonra da kafalarından bir helke suyu boca ettik.

Hasan Ağa ve Sarı Mehmet yarım saat sonra kendine geldi ama bizde ayakta duracak hâl kalmamıştı.

❖ Fatih Kandemir

Kızı Oynatmaz

Sılayırahimde bin kusur eder
Gider kınaya da kızı oynatmaz
Sorsan İslam onlardan zuhur eder
Kendisi kıvırtır bizi oynatmaz

Bu ne perhiz bu ne lahana turşu
Hakk’ı çok bilmiş de batıla karşı
Beddua inletir âlemi arşı
Dua edip hayır sözü oynatmaz

Kime kinin kime öfken gazezin
Görünce atıyor betinle benzin
Bunlardaki edep ne hoş ne zengin
Halay başı çeker bezi oynatmaz

O günah bu günah beddua sevap
Siz doğru siz gerçek biz eğri serap
Bunlara kısa ve net versek cevap
Kendi tavus kuşu kazı oynatmaz

Kemahlı doğrudur gel onu tanı
Kimseye kalmamış sözü nişanı
Biz biliriz oynayıp oynaşanı
Çalmadan oynar da sazı oynatmaz

❖ M. Nihat Malkoç

Ahvâl-i Beyan

Sorumluluklarımızı...
Üstümüzden atıyoruz
Kaybetmişiz (v)arımızı
Her geçen gün bitiyoruz

Zenginler sürerken sefa
Fakir gülmedi bir defa
Kalmadı bir dirhem vefa
Büyüklerle çatıyoruz

Özledik dağ başlarını
Köyümüzün kuşlarını
Sel olan gözyaşlarını
Önümüze katıyoruz

Kimi hülyalara dalmış
Kimi yarı yolda kalmış
Gemilerimiz su almış
Her saniye batıyoruz

Altınımız bakır olmuş
Yürek fokur fokur olmuş
Kasalar tamtakır olmuş
Her ne varsa satıyoruz

Sönmüş ocak, yakan yoktur
Düşkünlere bakan yoktur
Helâl haram takan yoktur
Zehir zıkkım tadıyoruz

Aranır olmuştur dünler
Mâzide şerefler, ünler...
Karışmış geceyle günler
Öğle vakti yatıyoruz

Ruhumuzu sarmış illet
Sıradanlaşmıştır zillet
Gaflet uykusunda millet
Her zokayı yutuyoruz

Duyulmuyor bülbül sesi
Çoktan kesilmiş nefesi
Darmadağın can kafesi
Baykuş gibi ötüyoruz

Bilmiyoruz yerimizi
Görmüyoruz kırımizi
Yazık ki birbirimizi
Uçurumdan itiyoruz

❖ Ali Kemal Yiğit

Edeceksin Edene

Acıdım bir enik aldım besledim
Bela mısın aman Allah buda ne
Değer verdim çok şımarttım üsledim
Saldırıyor sağa sola gidene

Adı köpek yıkılası hanesi
Bir yaşında yeni doldu senesi
Akşam başlar sabah biter çenesi
Zerre boylu badi bacak çedene

Bir şey umman hırsızlığın hastası
Bini geçti kabahatin destesi
Usta parmak dolap açma ustası
Onun için yoğurda ne süte ne

Rahat etmez gece bir şey çalması
Hazır kıta sinek dahi gelmesin
Haşa sümme haşa temsil olmasın
Kuzu dersin şöyle baksan bedene

Kemal bundan damı çile doldurdum
Yeter artık merhameti kaldırdım
Edemedim bir gün vurdum öldürdüm
Günah ama edeceksin edene

• Salman Kapanoğlu

Kadına Uzanan El

Telefonum çaldı:

“Efendim!”

“Salman Bey, biliyorsunuz yarın 8 Mart Dünya Kadınlar Günü.”

“Evet.”

“Kültür Merkezi’nde İclal Aydın’ının da katılacağı bir program var. Sunuculuk için müsait misiniz?”

“Hanımefendi program kaçta olacak?”

“Yarın saat 14.00’te.”

“Programdan önce oradayım.”

Programa gittiğimde, dünya kadınlar gününü kutlamaya gelen kadınlar, salonu hınca hınç doldurmuşlar. Salonda bir iki temizlik ve güvenlik görevlisi erkek var. Ben orada kendimi çok yalnız hissettim. Program başlamaya yakın birkaç bürokrat erkek geldi. Biraz teselli oldum. Programı başlattım. Kadın kuruluşlarının temsilcileri ateşli konuşmalar yaptılar. Hepsisi de kadın haklarından, kadına yapılan şiddetten bahsedip erkeklere veryansın ediyorlardı. Bütün seyirciler neredeyse orada tek erkek beni görüyorlar ve bana öyle bakıyorlar ki sanki kadına şiddeti ben yapmışım gibi suçlandım. Kendi kendime “Eyvah şimdi bana saldırırlarsa ne yaparım?” dedim. Allah’tan, korktuğum olmadı. Korktuğumu, kimseye de belli etmedim!

Konuşma sırası, İclal Aydın’a geldi. İclal Aydın, Türkiye’de kadın haklarının tek tek alınacağından bahsetti. Biz erkekler neymişiz, ne kadar zalimmişiz meğer! Aklıma birden Ulu Camide Hocanın vaazı geldi. “Kıyamet yaklaştığında kadınlar, her şeye hâkim olacak. Erkeklerin sözü geçmeyecek, işte o günler bugünler.” Şimdi bu kadınlar mı haklı? Yoksa Hoca mı doğru söylüyor?

Günlük hayatı, şöyle bir göz önünden geçirdim. Hoca çok haklı. Her yerde kadınlar el üstünde tutuluyor. Ben, bu düşüncedeyken, başka bir hanım konuşmasına devam ediyordu:

“Ben kaynanasından, kocasından çok çekmiş biriyim. Yıllarca kayınpederim ve kayınvalidemle aynı evde yaşadık. Mikro krediden destek alarak işimi büyüttüm ve kendime ev aldım. Orada, eşim ve çocuklarımla oturup kaynanamdan kurtulurum, dedim. Onlar da bizimle beraber yeni eve taşınmasınlar mı? Kocam, gelmeyin, diyemedi. Ko-

camın gıkı çıkmadı annesinin karşısında.

O kayınvalidem ve kayınbabam bana, bir defa olsun ismimle hitap etmediler. Ya gelin, ya da kız diye kedi köpek çağırır gibi çağırdılar beni. Evde ismim olmadı benim. vs. vs.”

Kadıncağız, uzun uzun seyircilerle dertleşti, seyircilerden bol alkış aldı. Konuşmasını da “Kaynanama hakkımı helal etmiyorum.” diye bitirdi. Kürsüye ben çıktım:

“Muhterem Hanımlar!

Belli ki bu hanımefendi kaynanasından çok çekmiş, biz erkekler ne yapabiliriz ki? Maalesef kaynanalar da kadınlardan oluyor. Erkekten kaynana olanı hiç gördünüz mü?” dedim, salonda bir alkış koptu ki bu alkışlar bana mı, kaynanalara itiraz mı hâlâ anlayamadım.

Programı kapatmak için kürsüye çıktım:

“Muhterem hanımlar, beyefendiler, diyeceğim ama pek beyefendiler diyecek kadar burada bey yok.

Kıymetli Hanımefendiler!

Bugün 8 Mart Kadınlar Günü. Dünyanın her yerinde kutlamalar yapılıyor. Dünyanın neresinde kadına uzanan el için, erkekler savaş başlatmıştır? Salonda bir sessizlik. Ama bu kahraman şehrimiz Maraş’ta 31 Ekim 1919’da Uzunoluk’ta kadına uzanan el için Maraşlı erkekler savaş başlatmıştır. Şimdi sizlerden Maraşlı erkekler için coşkulu bir alkış istiyorum.” deyince bin küsur kadın elleri patlayıncaya kadar erkekleri alkışladılar.

Ben konuşmaya devam ettim:

“Eeee! Kadınlar gününde erkek sunucu olursa erkekleri alkışlatır tabii.” dedim.

Kadınlar gülsün mü, ağlasın mı önce bir şaşır-dılar, sonra da hep birlikte alkışladılar, teşekkür ettim:

“Allah, sizin yokluğunuzu vermesin.” dedim. İçimden geçenleri, hissettirmemeye çalıştım. İnşallah ne düşündüğümü anlamamışlardır!

❖ Yasin Şen

Hikâye-i Fındık (Bir Osmanlı Türkü Fındığı Anlatıyor)

Râviyân-ı ahbâr, nâkılân-ı âsâr şöyle rivâyet ve dahi hikâyet iderler ki, fındık nam bir çubuk (daha sonra şıvka ve ışkın diyü tesmiye idilecek) Giresun'dan alınmış ve tâ buralara kadar gelmişdir diyü kudemâdan naklederlerdi. Ol fındık-ı mübârek Cânîk-i Bayrâm yâhud Ordu derûnunda niçe bağçe-i safâ-endûzda vü mesîre-i ciger-sûzda neşv ü nümâ bulmagın ins ü cin, vahş u tuyûr andan nice müstefid olmuştur. El-yevm bu böyledür. Nahl-i fınduk dahi şıvka yâhud ışkun tesmiye idülür, bârân-ı bahâr vü mihr-i hemvârun yedinde büyüdükte “dal” denilür ammâ bundan “dallama” fehm itmeyüsün, hemân bundan hazer kılasun.

İmdi ey ferzend-i bî-derdüm vü nahl-i bî-menendüm! Bunca kelimâtdan murâdun âyâ nedür diyü sual idilürse dirüz ki, fınduk u mınduk beyânunda lafz-ı bî-şumâr vü dahi kelimât-ı bisyâr mucibince birkaç âşıkâne kelimâ idelüm. Ki şu Korana nâm melûn u dûn elinden pür-hûn olan dil-i vîrânumuza safâ vü inşirâhlar gelsün.

İmdi ey benüm nahl-i bülendüm! Ve dahi ferzend-i bî-müstemendüm! Fındık şol nesnedür ki, ol bir sandukadır. Derûnunda mîve-i bâ-safâ saklıdır. Ol dahi “gapçak” nâm bir püsküllünün derûnunda hâb-ı gaflet ile kendüden geçüp yatur. Bu derûn-ı gavsâl âgûş-ı mâder denlü rahm u şefkat yiridür. Gavsâl, dalından koparılıp kurutuldukdâ “gapçak” tesmiye idilür. Ol dahi lisan-ı Kıpçak'da ağaç kovuğu demek olur (Biz dahi memâlik-i Kıpçak'dan gelüp bunda meskun olmuşuz).

İmdi tâife-i Oğuzan'da bu kelimâtı kim bilür? El-hak biz bilürüz. Yani Oğuz Han'umuzun oğulcağuzu şecere-i Gök-Han'dan neşet iden Çepnilerdür. Bu kelime-i kadîme gapçuk nâm nev-i fasulyede dahi ber-hayâtdur.

İmdi cânım efendüm vü serv-i bülendüm! Bu gavsallar “ocak” nâm, ki heyûlâ-yı dıraht-ı fındıgun adıdır, mahâlde yetişür. Her sâl anlara itina itmek gerekdür. Buna “bahçalama” dinür. Yani sayf u şitâ, mâh u sâl, hefte vü eyyâm dikkat idülmezse ol bağçe-i fındıg dağ üstü bağ olur, gaflet olunmaya!

Fınduk bir hûb nâzenindür ki, âgûş-ı çiftçiyâna vâsıl olana dek dürlü endûh u mihnet vü dahi cefâ vü zahmet ile ol garibâna itmedüğün komaz. El hak, genc bî-renc olmaz dimişler, şeker yimişler. Ammâ âhirinde anların hande-rû olmaları mu-

karrerdür, diyü tecrîbe olunmuşdur.

İmdi oğulcağuzum! Şol diyarda kim Cânîk-i Bayram ve dahi Ordu diyü bilinür, fındık-ı mübâreği dalından cüdâ eyledükde vâsi hırmenlerde yahud derûn-ı bağçelerde kuritılır. Patoz nâm bir zeballah-ı bî-aman geldükde bunlar anın hortumundan bu zeballahın derûnuna duhûl ider vü anda ol fındığından gapçak ayrılır. Ol patoz, bu kapçağı bir cânibinden fıskıye denlü semâya atdukda gören bârân-ı tûfân ve hortum-ı bî-gerân olmuş sanur.

Dahi bu bârân-ı gapçak, bir tepe denlü anda yığılır. Dahi bunlar ahırlarda fasl-ı şitâda hayvânâtın altuna hûb sûretde serilür kim, anların her biri rahat-ı hulk ile kendüden geçer. Ol denlü şifâyabdur. Dahi bâzân gapçak yakılır kim, közi, âşıkânın gözine lâlezâr denlü temâşâgahdur vü dahi şiddet-i şitânun elünde helâk olan garibâna sankim bir bârgâhdur.

İmdi benüm ciger-pârem. Meramımız sâde bu gapçağı anlatmak degüldür, bilesün. Patoz nâm zeballahtan fınduk alınur, çuvallar ile hırmenlere iletülür. Dahi tekrar bir hûb sûretde yerlere serilür. Bunlar “dene” tâbir idülür. İçlerinden çürüğü (goruk dirüz, aynen goruk diş gibi) ve gapçağı galanı (ana da tekeme dirüz) alınur. Hem dahi gırık fınduklar bir gapta toplanur. Âhiren baklava-yı nefiseler (baklo dirüz) derûnunda arz-ı endâm it-sünler, diyü.

İmdi ey ferzend-i civan-merdüm! Ol fınduklar ol Rezzâk'ın bize lâyük gördüğü niâmdandır ki, yed-i çiftçiyânda zinhar kalmaz. Tefeci nâm gürûh-ı şûmun yed-i melûnlarına gider. Ol tefeciyân-ı mendeburun elinde esîrân-ı Türk'ün çekdigünü ancak Hazret-i Allah bilür! Hemân Hudâ bizi anlardan hıfz ide benüm ciger-pârem. Âmin.

Ol tüccâr-ı gâddarın elünde fınduk u mınduk âkıbetü'l-emr tâ Kızılelmâ-yı Kolana'ya (Köln Kızılelmâsı) vü diyâr-ı Alaman'a degin gittiği lisân-ı halkda şâyidür. Fireng-i bî-rengin yidüğü çikolata nâm ekl ü şürbün membaı bu fındık-ı mübârekdür. Bu dahi tevâtürdür. Gaflet itmeyüsün benüm cânım ferzendüm, nahl-i bülendüm vü bî-menendüm.

• Ramazan Demirtaş

Güvenme Çakma Dayıya

Bir insan bilemez bütün bilgiyi
Bazen bakmak gerek mayaya Haydo.
Nitelikli azlar çokluktan iyi
Övünerek bakma sayıya Haydo.

Dumanın tütmesin içten yansan da
Günah çıkmaz zenzem ile yunsan da
Ormanda herkesi dostun sansan da
Güvenip de çıkma ayıya Haydo.

Özüne in dışa bakıp özenme
Varıp muhannetten yardım dilenme
Elden geleni yap ele güvenme
Sırt dayama çakma dayıya Haydo.

Dosdoğru görünür eğri çubuklar
İçi bomboş dıştan süslü kabuklar
Seyip gezer oldu eli çabuklar
İnanma sihirle büyüye Haydo.

Üsküdar'ı yata binen aşıyor
Puştlar kursağında sözü taşıyor
Hünsalar her yere çukur eşiyor
Aç gözünü düşme kuyuya Haydo

• Dursun Yeşil

Gör Hele

Oğlum var diyerek güvenme sakın
Avradın koynuna girsin, gör hele
Kızım var sanarak sevinme sakın
Damadın koynunu görsün, gör gele

Elin, ayakların sağlam tutarken
Tek tek boğazından lokma yutarken
Yatağını kendin yapıp yatarken
Görürken söylerler, körsün, dur hele

Muhtaç olurlarsa yapla yaparlar
Alasıya dek her yola saparlar
Elinde bulurlar, mille kaparlar
Muhtaç olmuyorsan, pirsin gör hele

Verdiğin bağlardan üzüm beklersen
Sözleri susmayıp hemen eklersen
İyilik yapmayı azcık teklersen
Senden kötü yoktur, şersin dur hele.

Bakarlar diyerek bağışla evi
Sokakta görürsün eğilmez devi
Orta yere çıkar evladın yivi
Suya ekmek banar yersin, dur hele

Parça kızıl etten adam ettiğin
Başı ağrıyınca koşup gittiğin
Onun için bütün malı sattığın
Sırtından bıçağı vursun, gör hele

Bilen bilir söyler, inanan olmaz
Kötülük yapanın yanına kalmaz
Dursunî anlatır, cevabı bulmaz
İnsanlar bu hâle varsın gör hele

❖ Zekeriya Çakabey

Ne Dedi?

“Kemal Bey hoş geldin” dedim.

“Teşekkür ederim” dedi.

“Ne içelim?”

“Fark etmez, sen önce şu meşhur hikâyeni anlat hele.”

“Ooo arz talep! Böyle dinleyici pek kalmadı da.”

“Neyse, anlat hadi.”

“Şehmuz Pastanesi'nin böreklerini çok severim. Şehmuz'a gittim 'Börek ve süt' dedim. Garson börek ve bardakla süt getirdi. Böreği yarı etmeden, samimi olduğum bir garson vardı, hızlıca yanıma gelerek:

'Abi afiyet olsun!' dedi.

'Eyvallah Celil, ne haber?' diye sordum.

'İyiyim abi, yalnız iki Fransız var 'Bizi gezdirebilir misin?' diyorlar. Ben de 'Müsait değilim, abim sizi gezdirir.' dedim. Gezdirebilir misin?' dedi.

“Tabii sen de hemen atladın!”

“Hayır, önce nazlandım:

'Eyvah!' dedim, 'Bugün de çok önemli bir işim vardı, ne yapsak acaba?'. Celil yalvarıyor:

'Aman abi ne yaparsan yap! Sen istersen bir formül bulursun.' diyor.

Ülkenе gelmişler, yer yurt bilmezler gezdirmeyip de ne yapaydım? Baktım olmadı, düştük yollara, insanlığın gereği...”

“Anladık, anladık, sonra?”

“Susarsan anlatacağım!” Gözüme baktı, ellerini ağzının iki yanına doğru çekti. Kilitledim dercesine hafifçe bir sırttı.

“Kızlarla çıktık çarşıya. Önce konuşmanın yollarını denedik:

'Sprechen sie Deutsch?' dedim, 'yok' dercesine ellerini salladılar. Esmer ve güzel olanı hafifçe gülümseyerek:

'Savez-vous Français?' diye sordu. Anlamadım, dercesine başımı salladım. Bu defa sarışın olanı:

'Do you know English?' Mahcup mahcup gözüne baktım. Zoruma da gitmedi değil. Türkçe öyle güzel kelimeler ediyoruz ki aklın durur. Hem güzel konuşuyoruz hem vurgulama, tonlama, aklına ne gelirse yapıyoruz. Yani bülbül gibi şakıyoruz. Aynanın karşısında Tarık Akan'ız, Göksel Arsoy'uz, aklına ne gelirse... O boy, o pos, o endam kayboluyor. En güzel şiirleri sündüre sündüre okuyan biz, dut yemiş bülbül gibi susup kalıyoruz. Hemen çantasından bir Fransızca-Türkçe sözlük çıkardı. Yapraklarını evirdi, çevirdi ve bir kelime gösterdi. Okul yazıyordu. Sonra yabancı dil kelimesini gösterdi. Anladım, bizim okullardaki yabancı dilleri soruyordu. 'English' dedim beklemeden. Has bereket, üstüme fazla gel-

medi. Sadece gülümsedi.

Millet bize bakıyor. O zaman fazla bir turist de gelmiyor memlekete. Karşıdan gelenler bazen 'Hello' diyor, bazıları 'Bonjour' diyor. Gururuma da dokunmuyor desem yalan olur. Hani biz Türk erkeğiyiz ya! Yanımızdaki dişi sinek de olsa kıskanırız. Ya da bir bakarsın Fransızca'yı iyi bilen biri çıkar ayıkla pirincin taşını. Serde erkeklik var ya! Böyle bir şeyi düşünmek bile istemiyorum. Bak az daha unuttuyordum, giderken bizim yarı boyumuzda, yarı yaşımızda bir genç yanaştı, aman Yarabbi bir iki kelime etti, kızların gözleri parlayıverdi. Baktım olmadı; bizim boy pos, briyantınli saçlar devre dışı, kötü bir çocuk bizi harcayacak... Çaktırmadan çektim geriye, eline biraz para sıkıştırdım: 'Ulan oğlum, al şu parayı git dondurma ye!' dedim.

“Ee?” dedi Kemal.

“Eesi...” dedim “Benim böyle kafam karma karışıkken, aklıma bizim çalıştığımız Pilmen geldi.” Pilmen de çok meşhur ya. Herkes gelemiyor. Restoran, kulüp, pastane... Kapısında damsız girilmez yazılı. Yurdaer Doğulu orkestrası eşliğinde yemekler veriliyor. Gitar dedin mi akla Yurdaer Doğulu gelir. On kişi de garson getirdiler İstanbul'dan. Giyimleri, kuşamları değişik. Papyon kravat, smokin ceket o biçim. Hele onların bir de şefleri var: Nail.”

“Bizi o yüzden götürmüyorsun ya! Yalıdan tutma da olsa bir dam bulabilsek belki.”

“Konuşmamı kesme hele Kemal. Şefin yabancı dili su gibi... Adam nerde öğrenmişse? Hemen turistlere döndüm: 'Türk Kahvesi?' dedim. Oo müthiş dercesine gülümsediler. Hele esmer olanı tebessüm ettiği zaman; kurbanım Yarabbi, Allah'ım özene bezene yaratmış.

Çıktık Pilmen'e. Nail'e işaret ettim, gelsene diye. Durumu kısaca özetledim. Nail başladı konuşmaya. Sonra garsonlara döndü, dört tane Türk kahvesi dedi. Kahvelerini içerken turistler zevkten dört köşe oluyorlardı. Ben de için için kendimi yiyordum. Bunca okul hayatı ve birkaç kelime... Wie heist du? Ahmet, Mehmet. Sonra nasılsın? İyiyim. Yok böyle bir şey ya! Şimdi güzel güzel konuşmak varken, otur Ramses'in mumyası gibi. Bazen diyorum, bir daha dünyaya gelsem, nerden geleceğim, bundan sonra gideceğin yer belli. Orda da yabancı dil sormuyorlar.

“Ne anlatıyorlar?” dedim Nail'e.

“Şehir ve bizim misafirperverliğimiz çok hoşlarına gitmiş. Paris'te yaşıyorlarmış.” dedi. Mutlu oldum tabii Kemal.”

“Ne demezsin ki bir sürü fedakârlık. Bir de ikram

yerini bulmazsa o da ayrı bir dert değil mi?” diye alaycı bir tavırla söylemişti bu sözü Kemal.

Zoruma gitmedi değil. Konuşmamı kesip, gözlerine baktım dikkatlice. Hayırdır dercesine kafasını salladı.

“Haklısın.” dedim “Biz daha kadın-erkek ilişkilerinde bile normale ulaşamadık. Hâlâ Emine ile Mehmet samanlığa girerse boş çıkmaz zihniyeti... Ya-zık!”

“Amma abarttın ha! De hele, sonra, arkası yarın oldu mübarek” dedi kayıtsızca.

“Müsaade etsen anlatacağım, kısa dalga gibi parazit yapmasan!”

“Hadi, hadi söz, sonuna kadar konuşmayacağım.”

“Nail bana dönerek:

‘Nereye gidelim?’ diye sordu.

‘Zafer Anıtı...’ dedim. ‘Orası güzel bir park, dondurma yeriz.’ Sorulm dercesine bir işaret yaptı. Sonra da onlara dönerek, Fransızca bir şeyler sordu. Gülümseyerek başlarını salladılar. Bu, tamam anlamına geliyordu. Bir tarafta Nail, diğer tarafta ben; bayanlar ortamımızda, parka doğru yürüdük. Etraftan merakla bize bakıyorlardı hep.

O zaman turistlerin müzeliği olduğu zamanlar. Pek fazla gelen olmuyor. Beyinlerimizde onlar sanki başka bir uydudan geliyormuş gibi bir duygu var. Gerçi o zamanlar hâlâ genç devrimciler ve muhafazakâr kesim dışında halkın Batı’ya bakış açısı biraz farklıydı. Onların her şeyi daha iyi bildiğine dair bir saplantı vardı.

‘Evet, işte geldik.’ dedim. Garsonu tanıyordum, bize güzel bir yer ayarlamasını rica ettim. Baş üstüne dercesine kafasını salladı. Hava sıcaktı, bizi koyu gölgeli, etrafı çiçeklerle kaplı bir ağacın altına götürdü. Parkın güzelliği karşısındaki hayranlıklarını gizleyemiyorlardı kızlar. İkide bir Nail Bey’e bir şeyler soruyorlar, o da tebessümle karşılık veriyordu. Etrafta çocuklarıyla gelen aileler de vardı. Kızlardan esmer olanı, çevik bir hareketle saray gülüne uzandı. İncitmekten korkarcasına, tutarak kokladı gülü ve tatlı bir gülüşle sandalyesine oturdu. Hep beraber etrafımızı seyrettik öylece. Bir on, on beş dakika sürdü bu kendi hâlimizde oluşumuz. Toparlandık ve Nail benim gözüme baktı, anladım artık bir şeyler söylememiz gerek:

‘Sipariş verelim mi Nail?’ diye sordum. Nail, uzun briyantınli saçlarını eliyle geriye doğru taradıktan sonra kızlara bir şeyler sordu. Onların da evet evet dercesine bu teklifi onayladıklarını tavırlarından sezebiliyordum. Nail bana döndü:

‘Tamam!’ dedi. Elimle masaların arasında dolaşan garsona işaret ettim. Garson koşarak geldi:

‘Emret abi!’ dedi.

‘Neler var?’ dedim.

Aceleyle sayıverdi. Nail, sen söyle diye işaret etti. Ben de bak şefim:

‘Önce dondurma, arkasından ortaya çerez ve soğuk içecek.’ dedim. Çok geçmeden dondurmamız geldi. Dondurmadan alan turistler, hafifçe dudaklarını büktü ve Nail’e bir şeyler söylediler.

‘Ne diyorlar Nail?’

‘Tadını çok beğenmişler.’ dedi.

Yan masada hafifçe kilolu bir kız durmadan bizi süzüyordu. Kendi masasını unutmuş, gözü bizde. Durdu, duramadı kalkıp bizim masaya geldi.

‘Oturabilir miyim?’ diye sordu.

‘Buyurun.’ dedim.

‘Dondurma alır mısınız?’

‘Teşekkür ederim, biraz önce annemlerle yedik.’ dedi.

‘Bunlar hangi milletten?’ diye sordu

‘Fransız...’ dedim.

Bu arada dondurmalarımız bitmiş, içecek ve çerez siparişlerini almıştı garson. Çok geçmeden onlar da geldi. Misafir hanım, ‘Kola’ dedi.

Bir taraftan çekirdeklerimizi çitmeye başlamıştık. Nail ve kızlar koyu bir sohbe dalmışlardı. Sohbetin sonunda üçü birden yüksek kahkahalarla gülüyorlardı. Ben de saf dışı kalmamak için başlıyordum gülmeye. Gülüşümü onların gülme ya da kahkaha tonlarına göre ayarlıyordum ki kimse çakmasın. Misafir kız duramıyor:

‘Ne dedi?’ diye soruyordu. Ben hiç bozuntuya vermiyordum. Seri bir şekilde:

‘Şehriniz çok güzel, sizler de çok iyisiniz.’ dedi di-yordum. Misafir kız da başlıyordu kahkahayla gülmeye. İşlem tamamlanıyordu. Derken bu kahkahalar uzayıp gitti. Masada çerezler bitmiş, soğuklar içilmişti. Kızlar misafir kıızı dikkatlice inceledikten sonra yine bir şeyler söyleyip kahkahayla güldüler. Ben de aynı ses tonuyla güldüm. Bu defa misafir kız:

‘Ne dediler?’ diye sordu. Benim de bu arada kahkaham devam ediyordu. Hiç bozuntuya vermeden:

‘Sizin Türk kızları hem çok güzel hem de çok tatlı maşallah, dediler.’ dedim. Bu sözlerden mutlu olduğu yüz hatlarından okunuyordu. Teşekkür ederek müsaade istedi, masasına giderken etekleri mutluluk rüzgârıyla havalanıyordu. Parktan çıkarken, hoşça kal diye bir el hareketi yaptım. Kız da tebessümle karşılık verdi. Caddeye çıkar çıkmaz, hemen Nail’e sordum:

‘Misafirimize bakarak son attığımız kahkahadan önce ne dediniz?’ dedim. Yüzüme anlamlı anlamlı baktıktan sonra:

‘Sen de kahkahayla gülüyordun! Niye?’ diye sordu.

Kemal’in kahkahası meşhurdu. Bastı kahkahayı:

‘Gerçekten ne demişler?’ dedi.

‘Şu ana kadar öğrenemedim.’ dedim.

❖ Mehmet Baş

Eşekname

İki taş bir kuşa değer mi canım
O sırtına giydiğin eğer mi canım
Kulağın kuyruğuna söver mi canım
Sen eşek olursan binen çok olur

Kahraman kesilir yere sinenler
Yerlere sığmayıp gökten inerler
Aslansın derler böyle binerler
Sen eşek olursan binen çok olur

Yürü derler yürü dağda bayırda
Kazığa bağlarlar nice çayırda
Çoğalır yaralar garip sırtında
Sen eşek olursan binen çok olur

Gülerler yüzüne dostum sanarsın
Her tatlı söze hemen kanarsın
Bir gün sucuk olur beni anarsın
Sen eşek olursan binen çok olur

Sana her yer samanlık her yer ahır
Alnına yazılmış bitmeyen kahır
Ben hoşaftan anlamam diye bağır
Sen eşek olursan binen çok olur

Ne tepinir durursun asır böyle
Şehirler farksızdır şimdi köyle
Anır da şöylece bir şarkı söyle
Sen eşek olursan binen çok olur

❖ Osman Gazi Turaç

Ne Ararsan Var Sende

Şeytanın aklına gelmeyen hile
Gelir senin düşlerine oturur
Uyum sağlar her kalıba şekile
Çuvaldızı güçsüzlere batırır

Hak hukuk adalet ondan sorulur
Ne usanır ne de bir gün yorulur
Mazlumların sofrasına kurulur
Yağlıya yavana çöker bitirir

İş tutarak her ülkede zalimle
Kim gelirse korkutuyor ölümle
İki yüz kırk altı yıldır zulümle
Yıka yıka demokrasi getirir

Sanma bu dünyada baki kalırsın
Nasibini it ardında bulursun
Yediklerin sindiremez olursun
Bir gün gelir kursağına oturur

Para sende silah sende güç sende
Zengin sende fakir sende aç sende
Yavşak sende hünsa sende piç sende
Ahlaksızlık er geç seni batırır

Bitir başlattığın bunca savaşı
Bir gün füze olur her sapan taşı
Sele dönen annelerin gözyaşı
Seni de önüne katar götürür